

Grey Scale #13

DANES PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr 1

płk dypl. Jerzy GAJEWSKI

**LOTNICZE WSPARCIE DZIAŁAŃ
BOJOWYCH ODDZIAŁÓW
I ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH
WOJSK LĄDOWYCH**

(Skrypt wykładu)

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum listów Zbiorem Specjalnych

Nr swid.

039907

WARSZAWA

LUTY

1971

Colour Chart #13

DANES PICTA .COM

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr 1

płk dypl. Jerzy GAJEWSKI

LOTNICZE WSPARCIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH ODDZIAŁÓW I ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH WOJSK LĄDOWYCH

(Skrypt wykładu)

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

039907

WARSZAWA

LUTY

1971

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TA

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA

T A J N E
Egz.nr.1

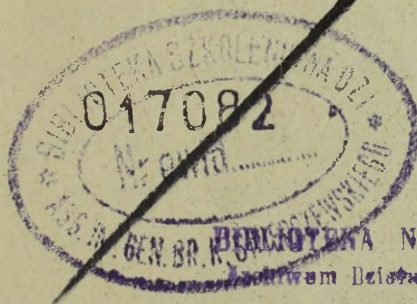
/-/ płk dr Janusz MALINOWSKI

zarek. nr 12657

płk dypl. Jerzy GAJEWSKI

"LOTNICZE WSPARCIE DZIAŁAŃ BOJOWYCH ODDZIAŁÓW
I ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH WOJSK LĄDOWYCH"

/Skrypt wykładu/

BIURO NAUKOWA ASG WP
Instytutem Działu Zbrozi Specjalnych

Nr ewid. **139907**

WARSZAWA

L u t y

1971 r.

1875

1875

1875

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp	5
I. Wykorzystanie lotnictwa do ogniowego wsparcia działań bojowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych.	8
1. Ogólne zasady użycia lotnictwa i ich wpływ na wykonywane przez to lotnictwo zadania w interesach oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych.	8
2. Istota bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych.	14.
3. Zadania bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych:	19
A. w natarciu	19
B. w obronie	29
4. Możliwy wysiłek na wykonanie zadań bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego na korzyść ZT wojsk lądowych.	37
II. Podstawowe zagadnienia współdziałania lotnictwa wsparcia z wojskami ZT oraz dowodzenia tym lotnictwem.	39
1. Rola dowódców oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych w dowodzeniu lotnictwem wspierającym.	41

2. Rola i zadania oficera łącznikowego lotnictwa przy dowódcy związku taktycznego wojsk lądowych.	42
3. Zadania i uprawnienia RPWN.	47
4. Dowodzenie grupą lotniczą wykonującą zadanie bezpośredniego wsparcia ZT wojsk lądowych.	49
Zakończenie.	52

W S T E P

Działania bojowe wojsk lądowych na współczesnym polu walki charakteryzują się wielką dynamiznością, wysoką manewrowością, zdecydowaniem, szybkim przechodzeniem od jednego rodzaju walki do drugiego oraz innymi właściwościami wynikającymi z ogromnych możliwości współczesnych środków ognio-
wych /broń jądrowa/ i z wysokiego stopnia motoryzacji wojsk.

Jedną z podstawowych właściwości działań bojowych wojsk lądowych, a jednocześnie jednym z najważniejszych warunków uzyskania powodzenia na współczesnym polu bitwy jest ścisłe współdziałanie ze sobą różnych rodzajów walczących wojsk, objętych jednym wspólnym celem oraz powiązanych w jeden system działań bojowych. W tym systemie lotnictwo może odgrywać bardzo istotną rolę i wpływać niejednokrotnie w sposób decydujący na rezultaty walki dzięki swym właściwościom bojowym, a szczególnie wysokiej manewrowości i potężnym środkom rażenia.

Wysoka manewrowość lotnictwa umożliwia koncentrowanie w stosunkowo krótkim czasie niezbędnych sił na najbardziej zagrożonym odcinku walki i zwalczanie obiektów najniebezpieczniejszych w danym momencie dla wojsk lądowych. Różne środki rażenia /środki klasyczne, chemiczne i jądrowe/ oraz różnorodne rodzaje uzbrojenia /bombardierskie, rakietowe, artyleryjskie/ znajdujące się w wyposażeniu współczesnych samolotów LMSz, LMB i LB umożli-

wiają osiągnięcie wysokiej efektywności działań, w czasie zwalczania wszelkiego rodzaju obiektów pola walki.

Szczególnie istotna rola przypada lotnictwu wspierającemu pierwszorzutowe oddziały i związki taktyczne wojsk lądowych w zwalczaniu obiektów małych rozmiarów oraz wszelkich obiektów ruchomych. Skuteczne rażenie tego typu obiektów środkami ogniowymi, znajdującymi się w dyspozycji wojsk lądowych może być bardzo utrudnione lub wręcz niemożliwe, ze względu na trudności wykrycia tych obiektów, krótkotrwałość ich przebywania na jednym miejscu itp. Wśród tych właśnie obiektów znajdują się najbardziej niebezpieczne dla walczących wojsk wyrzutnie raketowe z głowicami jądrowymi, artyleria atomowa i konwencjonalna, czołgi i środki przeciwpancerne itp. Zwalczając te obiekty lotnictwo wpływa na przebieg działań pierwszorzutowych związków taktycznych i oddziałów wojsk lądowych, przyczyniając się w istotny sposób do osiągnięcia przez nie sukcesu.

Tak więc, mimo coraz większego doskonalenia się różnorodnych środków ogniowych, wchodzących organicznie w skład oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych, pomimo rozwoju wojsk raketowych realizujących obecnie część zadań, które dawniej mogły wykonywać wyłącznie wojska lotnicze, lotnictwo wspierające pozostaje w dalszym ciągu nie do zastąpienia i długo jeszcze będzie odgrywać poważną rolę na współczesnym polu walki.

Rozpatrując problematykę lotniczego wsparcia pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych nie można oczywiście zapomnieć o roli i znaczeniu tzw. lotnictwa wojsk lądowych, wyposażonego w śmigłowce, których część może być z powodzeniem użyta do wykonywania określonych zadań ogniowych. Jednak zagadnienia związane z wykorzystaniem tego lotnictwa nie będą poruszane w niniejszym skrypcie, ponieważ zostały szeroko omówione w innych materiałach szkoleniowych. Również w tym skrypcie nie będą rozpatrywane zagadnienia dotyczące możliwości bojowych LMSz i LMB, ponieważ zostały one bardzo szczegółowo rozpracowane w podręczniku "Podstawy taktyki działań LMSz i LMB". Problematyka lotniczego wsparcia działań bojowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych ujęta jest w poniższym materiale przede wszystkim z punktu widzenia potrzeb i zainteresowań słuchaczy kursów ogólnowojskowych, w związku z czym mniej szczegółowo i raczej ogólnie potraktowano w nich zagadnienia specjalistyczno-lotnicze.

I. WYKORZYSTANIE LOTNICTWA DO OGNIOWEGO WSPARCIA DZIAŁAŃ BOJOWYCH ODDZIAŁÓW I ZWIĄZKÓW TAKTYCZ- NYCH WOJSK LĄDOWYCH

1. Ogólne zasady użycia lotnictwa i ich wpływ na wykonywane przez to lotnictwo zadania w inte - resach oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych

Współczesne lotnictwo wojskowe wyposażone jest w drogi i skomplikowany sprzęt bojowy, którego obsługa i eksploatacja związane są z określonymi trudnościami. Wyłania się cały szereg problemów, szczególnie trudnych do rozwiązania w okresie działań wojennych, jak np. problem stałego dostarczania paliwa /którego lotnictwo współczesne zużywa niewspółmiernie więcej niż w okresie II wojny światowej/, części zamiennych, przygotowywanie lotnisk, uzupełniania wykwalifikowanej kadry specjalistów /personel latający i inżynierjno-techniczny/ itp. Wszystko to powoduje określone ograniczenia, dotyczące ilościowego stanu lotnictwa frontowego. Jednocześnie nie można zapominać o olbrzymim wzroście możliwości ogniowych lotnictwa, wynikających przede wszystkim z wprowadzenia w uzbrojenie współczesnych samolotów nowszych, doskonalszych, znacznie skuteczniejsz -
szych środków rażenia, a także ze znacznego zwiększenia udźwigu samolotów.

Poważne zmniejszenie ilości samolotów bojowych, wykorzystywanych do wsparcia wojsk na polu walki, przy jednoczesnym wzroście ich możliwości ogniowych oraz pojawienie się wojsk raketowych w określony sposób rzutuje na ogólne zasady wykorzystania lotnictwa. We współczesnych warunkach z całą ostrością wystąpiła konieczność angażowania lotnictwa tylko na najważniejszych w danym etapie operacji kierunkach i do realizacji głównych zadań wspieranych wojsk. Jeśli nie można być silnym wszędzie, trzeba być silnym tam, gdzie rozstrzygają się losy bitwy. W ten sposób poprzez zmasowanie sił lotnictwa na kierunku rozstrzygającym kosztem innych, w danej sytuacji drugorzędnych kierunków, można uzyskać właściwy efekt pomimo stosunkowo ograniczonej ilości lotnictwa. Natomiast rozproszenie wysiłku na różnych kierunkach nie może dać pożądaných dla walczących wojsk rezultatów, jeśli nawet ilość zwalczanych obiektów będzie taka sama.

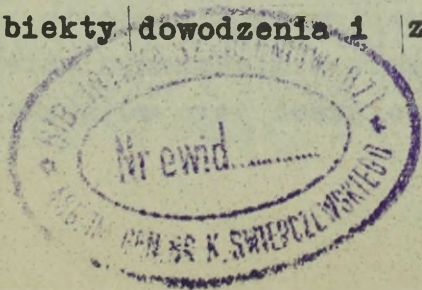
Dla realizacji tej zasady konieczna jest centralizacja dowodzenia lotnictwem, umożliwiająca użycie w razie potrzeby niezbędnej ilości sił tego lotnictwa w odpowiednim czasie do wykonania szczególnie ważnych w danej sytuacji bojowej zadań w interesach całej operacji frontowej lub armijnej i zwalczania obiektów, stacjonujących aktualnie największe zagrożenie dla walczących wojsk. Ponadto lotnictwo frontowe wspierające wojska lądowe powinno być wykorzystywane do wykonywania

tylko takich zadań, które z określonych przyczyn nie mogą być realizowane środkami ogniowymi wojsk lądowych, tzn. jak najbardziej racjonalnie, zgodnie ze swoimi możliwościami, które w wielu aspektach przekraczają możliwości rakiet czy artylerii. Może to np. dotyczyć zwalczania obiektów znajdujących się poza zasięgiem skutecznego ognia środków ogniowych wojsk lądowych, działania na obiekty niedostatecznie rozpoznane i wymagające dodatkowego ustalenia ich rozmieszczenia, czy też niszczenia obiektów małych, a jednocześnie bardzo ważnych, wymagających dużej celności rażenia itp.

Oczywiście omawiana wyżej zasada nie wyklucza celowości użycia lotnictwa w określonych uzasadnionych sytuacjach bojowych do wykonywania zadań, które mogą być i są realizowane przez środki ogniowe wspieranych wojsk w wypadku, gdy środki te nie są w stanie osiągnąć nakazanego celu. Niemniej jednak, jeśli nie istnieje niezbędna konieczność takiego "dublowania" ognia wojsk lądowych, należy przestrzegać wyżej omawianej zasady.

Tak więc, zgodnie z wyżej omówionymi ogólnymi zasadami, lotnictwo frontowe może być wykorzystane do wykonywania określonych zadań i zwalczania obiektów naziemnych tak w strefie taktycznej, jak i operacyjnej w interesach poszczególnych operacji armijnych jak i frontowej w całości. W związku z tym pierwszorzutowe oddziały i związki taktyczne wojsk lądowych /DZ, DPanc/ mogą korzystać z pomocy lotnictwa wyrażonej w różnej postaci i w

różny sposób. W wielu wypadkach działania lotnictwa i ich efekty nie wywierają natychmiastowego i bezpośredniego wpływu na przebieg walki wojsk dywizji, aczkolwiek wpływ ten może być bardzo istotny, decydujący o ostatecznych wynikach walki i operacji. Niejednokrotnie wojska pierwszorzętowych oddziałów i związków taktycznych mogą nawet nie zdawać sobie sprawy z tego, że zmniejszenie nacisku wojsk npla, osłabienie jego siły ognia, intensywności ataków tak z ziemi jak i z powietrza - to efekty działań lotnictwa, wykonującego zadania nie związane z bezpośrednimi potrzebami walczących oddziałów i związków taktycznych pierwszego rzutu. Mogą to być np. zadania związane z walką o przewagę w broni raketowo-jądrowej i lotnictwie /niszczenie lotnisk i samolotów na lotniskach, niszczenie wyrzutni rakiet operacyjnych i operacyjno-taktycznych z głowicami jądrowymi, zwalczanie składów i magazynów na głębokich tyłach z bronią jądrową itp/. Uzyskanie takiej przewagi przez własne lotnictwo znacznie ograniczy swobodę działań lotnictwa przeciwnika, zmniejszy zagrożenie własnych wojsk z powietrza, a dzięki temu zapewni im większą swobodę manewru i mniejsze straty w toku działań bojowych. Mogą to być także zadania związane z pośrednim wsparciem wojsk, jak: uderzenia lotnictwa na podchodzące odwody, na obiekty komunikacyjne, obiekty dowodzenia i zapatrzenia itp.

Tego typu działania lotnictwa prowadzą do znacznego ograniczenia swobody manewru wojsk npla , osłabienia jego możliwości ogniowych, łamią jego plany i choć nie są prowadzone bezpośrednio w interesach określonych związków taktycznych, czy tym bardziej oddziałów, stwarzają sprzyjające warunki dla osiągnięcia przez nie powodzenia w walce.

W innych z kolei sytuacjach działania lotnictwa i ich rezultaty mogą być natychmiast odczuwane, a nawet obserwowane przez pierwszorzutowe oddziały i związki taktyczne wojsk lądowych. Jest to tzw. bezpośrednie lotnicze wsparcie ogniowe, stanowiące bezpośrednią ingerencję lotnictwa w walkę tych oddziałów i związków.

Należy stwierdzić, że ta właśnie natychmiast odczuwalna w boju działalność lotnictwa bywa z zasady wyżej oceniana przez walczące wojska pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych, niż działania prowadzone w ramach walki o przewagę w broni raketowo-jądrowej, lub w ramach pośredniego wsparcia wojsk, mimo że efekty tych właśnie działań mogą wpływać w sposób zasadniczy na warunki i rezultaty walki tych wojsk. Tak więc pojęcie ważności zadań jest pojęciem względnym, uzależnionym od sytuacji i szczebla dowodzenia. Każdy dowódca oddziału czy związku taktycznego zna na pewno najlepiej potrzeby własnych wojsk w walce i z zasady będzie zainteresowany przede wszystkim w niszczeniu obiektów położonych bezpośrednio przed jego wojskami, utrudniających lub

wręcz uniemożliwiających realizację postawionych przed tymi wojskami doraźnych zadań taktycznych . Natomiast dowódca szczebla operacyjnego widzi położenie i potrzeby wojsk znacznie szerzej, ocenia kategoriami operacyjnymi. Dlatego określenie stopnia ważności poszczególnych zadań wykonywanych przez lotnictwo na polu walki, ustalenie właściwych proporcji w wykorzystaniu posiadanych sił lotniczych do wykonywania określonych grup zadań /pośredniego wsparcia, bezpośredniego wsparcia itp/ musi odbywać się na wyższych szczeblach dowodzenia, dysponujących odpowiednim rozeznaniem w operacyjno-taktycznych potrzebach wojsk i możliwościach lotnictwa. Jest więc rzeczą zrozumiałą , że decyzje w tych sprawach muszą zapadać wyłącznie na operacyjnych szczeblach dowodzenia. Oddziały i związki taktyczne wojsk lądowych będą korzystały pośrednio lub bezpośrednio z rezultatów działań lotnictwa planowanych na wyższych szczeblach dowodzenia.

Należy przy tym pamiętać, że zgodnie z omówionymi wyżej ogólnymi zasadami bezpośredni udział lotnictwa w działaniach bojowych określonego związku taktycznego, tzn. zakres bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego danego związku taktycznego będzie uzależniony od roli, jaką związek ten odgrywa w bitwie, od znaczenia, ważności wykonywanych przez niego zadań w skali całej operacji armijnej oraz od warunków w jakich zadania te będą wykonywane. Związki taktyczne i oddziały

działające na kierunku głównego uderzenia będą zawsze w pierwszej kolejności i w większym zakresie korzystały z bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego niż związki taktyczne i oddziały działające na kierunku pomocniczym.

2. Istota bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych

Bezpośrednie lotnicze wsparcia ogniowe są to działania bojowe lotnictwa realizowane ściśle w interesach określonych pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych, związane i skoordynowane z ich ogniem i manewrem. Działania te polegają na zwalczaniu obiektów naziemnych, bezpośrednio przeciwdziałających lub zagrażających wojskom znajdującym się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i wykonującym zadania taktyczne.

Celem bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego wojsk lądowych w zależności od konkretnych potrzeb tych wojsk oraz możliwości lotnictwa może być obezwładnienie czy niszczenie określonych obiektów, wzbranianie manewru sił i środków npla itp.

Do typowych obiektów zwalczanych w ramach bezpośredniego wsparcia ogniowego należy zaliczyć środki ogniowe /artyleria polowa i rakiety pierwszorzutowych związków taktycznych npla/, odwody

taktyczne, umocnienie obronne, środki dowodzenia itp. A zatem będą to obiekty rozmieszczone w taktycznej głębokości, znajdujące się w bezpośredniej styczności ogniowej ze wspieranymi wojskami, słabo rozpoznane, najczęściej małych rozmiarów i ruchome, obiekty z których większość często zmienia swoje miejsca rozmieszczenia. Powinny więc być zwalczane natychmiast po ich wykryciu i przy pomocy środków o dużej celności rażenia. Obydwa warunki jak wiadomo może spełnić z powodzeniem właśnie lotnictwo wspierające /LMSz i LMB/ przygotowane do działań na wezwanie z pola walki oraz utrzymujące określone siły na lotniskach w odpowiedniej gotowości do zwalczania tego typu obiektów.

Podstawowym kryterium określania konkretnych obiektów działań lotnictwa, czasu ich zwalczania, a także wymaganych rezultatów powinno być taktyczne znaczenie tych obiektów w walce w danej konkretnej sytuacji oraz realne możliwości lotnictwa. I tak np. przy działaniach lotnictwa na środki ogniowe npla w pierwszej kolejności powinny być zwalczane te baterie artylerii, które już prowadzą ogień lub osiągnęły najwyższy stopień gotowości bojowej, a w następnej kolejności baterie przegrupowujące się. W innym znów wypadku podczas zwalczania odwodu npla, przygotowującego się do kontrataku, obiektami pierwszej kolejności będą pododdziały czołgów stanowiące główną siłę uderzeniową tego odwodu. Tak więc o wyborze obiek-

tu dla działań lotnictwa w ramach bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego decyduje nie jego wielkość ani rozmieszczenie, a znaczenie taktyczne w danej konkretnej sytuacji.

Znaczenie to jest w stanie najbardziej precyzyjnie określić dowódca ogólnowojskowy organizujący daną walkę i odpowiedzialny za jej przebieg.

Niezwykle ważną sprawą jest prawidłowe określenie najbardziej odpowiedniego czasu zwalczania danych obiektów. I tak np. przedwczesne uderzenie lotnictwa na środki ogniowe npla, nie skoordynowane z manewrem nacierających wojsk może nie tylko nie dać pożądanego efektu, ale spowodować nieprzewidziane straty, ponieważ obezwładniona artyleria może okazać się znów zdolna do prowadzenia ognia w najbardziej niebezpiecznym, krytycznym dla naszych wojsk momencie. Jeśli natomiast z określonych przyczyn uderzenie lotnictwa musiałoby być wykonane tak wcześnie, to dla osiągnięcia zamierzonego efektu należałoby daną artylerię zniszczyć, a nie obezwładnić, co oczywiście wymagałoby użycia znacznie większej ilości lotnictwa. Tak więc terminowe uderzenia lotnictwa sprzyjają ekonomicznemu jego wykorzystaniu.

Z kolei wykonywanie uderzeń zbyt późno /tzn. po upływie najbardziej odpowiedniego czasu z taktycznego punktu widzenia/ nie może pomóc walczącym wojskom w najbardziej dla nich trudnej sytuacji, a nawet połączone jest z realnym niebezpieczeństwem rażenia tych wojsk, w wypadku, gdy ata-

kowany obiekt znajdzie się zbyt blisko linii styczności bojowej. Takie zresztą niebezpieczeństwo uderzenia lotnictwa po własnych wojskach, wynikające z faktu, że obiekty działań grup lotniczych wykonujących zadania bezpośredniego wsparcia mogą znajdować się niejednokrotnie w bardzo niewielkich odległościach od własnych wojsk, może zaistnieć nie tylko w związku z opóźnionymi działaniami lotnictwa. Może to zdarzyć się np. w wypadku nieścisłej informacji o rozmieszczeniu obiektu, niedokładnego naprowadzania na cel przez RPWN, nagłego pogorszenia warunków atmosferycznych, czy innych przyczyn komplikujących wykonanie postawionego zadania. Z tych też względów, jak również z powodu możliwości gwałtownych zmian na wspólnym polu walki, w efekcie których mogą nastąpić nieprzewidziane przesunięcia linii styczności bojowej oraz może zaistnieć nagle potrzeba natychmiastowej interwencji lotnictwa wspierającego w interesie walczących wojsk, bardzo istotnego znaczenia nabiera dokładne ustalenie właściwych obiektów oraz organizacja i realizacja różnorodnych przedsięwzięć, zapewniających wykonanie uderzeń we właściwym czasie i miejscu.^{x/} Tak więc określenie

x/ Do takich przedsięwzięć można np. zaliczyć: doprowadzenie do wszystkich zainteresowanych i ścisłe przestrzeganie ustalonych sygnałów współdziałania, oznakowanie linii styczności bojowej wojsk, utrzymywanie niezawodnej łączności i przekazywanie we właściwym czasie niezbędnych informacji itp.

dokładnego czasu i miejsca uderzenia grup lotni -
czych jest jednym z podstawowych czynników, wa -
runkujących skuteczność bezpośredniego wsparcia
lotniczego.

Rozpatrując specyfikę działań lotnictwa wyko -
nującego zadania bezpośredniego lotniczego wspar -
cia ogniowego należy też wspomnieć o dodatniej
właściwości jaką jest możliwość natychmiastowego
reagowania na nieprzewidziane zmiany w sytuacji
bojowej. I tak np. grupa lotnicza, gotowa do zwal -
czania określonego obiektu może być w wypadku ko -
nieczności skierowana na inny obiekt, stanowiący
w danym momencie większe niebezpieczeństwo dla
wspieranych wojsk i wymagający natychmiastowego
zniszczenia /obezwładnienia/. W pewnych sytua -
cjach może być także przecelowana w powietrzu na
zwalczanie innego obiektu /w ramach tego samego
zadania/ o ile poprzednio wytypowany z jakichkol -
wiek względów nie może, czy nie powinien być zwal -
czany, a nawet na wykonanie zupełnie innego zada -
nia aczkolwiek jest to związane z określonymi trud -
nościami. Przede wszystkim przekazywanie nowego
zadania przez radio grupie lecącej z zasady na ma -
łej wysokości nie będzie takie proste, szczególnie
w warunkach silnych zakłóceń. Również kłopotliwe
i trudne dla nieprzygotowanych do nowego zadania
załóg może być odszukanie nowego obiektu działań,
pomimo pomocy radiotechnicznych środków naprawa -
dzania. I wreszcie może okazać się, że ładunek
bojowy na samolotach nie jest odpowiedni dla wy -

konania nowego zadania, w efekcie czego rezultaty tych działań mogą być mniejsze. Dlatego też prze-celowywanie grup w powietrzu dokonuje się raczej sporadycznie, w sytuacjach przymusowych.

3. Zadania bezpośredniego lotniczego wsparcia og-niowego oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych

A. W natarciu

Działania zaczepne mogą być prowadzone w róż-nych warunkach i sytuacjach, różne też będą i po-trzeby walczących pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych dotyczące bez-pośredniego lotniczego wsparcia ogniowego.

W związku z różnymi potrzebami nacierających wojsk, uzależnionymi od określonej sytuacji na polu walki, lotnictwo wspierające będzie wykony - wało różnorodne zadania bojowe w różnych okresach działań.

a/ W okresie przełamывania zorganizowanej obrony przeciwnika

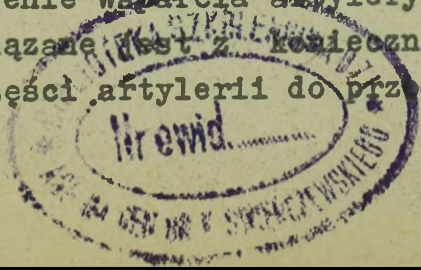
W wypadku natarcia na broniącego się npla na zawczasu przygotowanych pozycjach obronnych na - cierające wojska pierwszorzutowego związku takty-cznego zmuszone są przełamywać obronę przeciwni - ka. O ile przy stosowaniu BMR warunki przełamania obrony npla będą przygotowywane przy pomocy ude -

rzeń jądrowych na najważniejsze obiekty i na decydujących kierunkach. o tyle w warunkach wojny konwencjonalnej dla przełamania zorganizowanej obrony niezbędny będzie ogień środków klasycznych przy czynnym udziale lotnictwa. Jednym z przedsięwzięć lotnictwa będzie udział w ogniowym przygotowaniu natarcia. W tym okresie „wydzielone grupy lotnicze będą wspólnie z środkami ogniowymi wojsk lądowych niszczyć i obezwładniać najważniejsze elementy obrony npla na wybranym odcinku przełamania celem uniemożliwienia lub przynajmniej zmniejszenia do minimum skutecznego przeciwdziałania przeciwnika z chwilą przejścia pierwszorzutowych oddziałów dywizji do natarcia.

W związku z tym w okresie planowania ogniowego przygotowania natarcia ustalane są /w oparciu o dostępne dane z różnych źródeł rozpoznania/ obiekty, które mogą najbardziej przeciwdziałać nacierającym wojskom dywizji. Do takich obiektów należy zaliczyć punkty oporu /kompanijne i batalionowe/ środki ogniowe npla /rakiety taktyczne, artyleria polowa/, umocnienia obronne różnego typu, pododdziały czołgów w rejonach ześrodkowania, różne elementy obrony ppanc itp.

Po ustaleniu obiektów podlegających zniszczeniu /obezwładnieniu/ na wybranym odcinku przełamania, planujące sztaby określają niezbędne siły i środki /uwzględniając w tym lotnictwo w ramach wydzielonego limitu/ do zwalczania tych obiektów. Przy podziale obiektów między środki ogniowe

wojsk lądowych i lotnictwo muszą być uwzględniane właściwości wydzielonych sił i środków oraz możliwości najbardziej efektywnego ich wykorzystania. A zatem lotnictwo będzie zwalczać przede wszystkim obiekty znajdujące się poza zasięgiem skutecznego ognia artylerii oraz te, które z jakiegokolwiek przyczyn nie mogą być skutecznie porażone środkami ogniowymi wojsk lądowych. Mogą to być silnie umocnione punkty oporu i umocnienia obronne, artyleria dalekiego zasięgu /np. baterie 175 mm armat/, czy też czołgi w rejonach ześrodkowania - drugie rzuty i odwody pierwszorzutowych oddziałów npla, które z chwilą przejścia wojsk dywizji do natarcia i uzyskania powodzenia mogą być użyte do kontrataku. Należy przy tym podkreślić, że jednak zasadniczą rolę w ogniowym przygotowaniu natarcia i porażenia obiektów obrony npla, znajdujących się w bezpośredniej styczności z wojskami dywizji przygotowanymi do natarcia odgrywać powinny środki ogniowe wojsk lądowych. Lotnictwo w pewnym sensie uzupełnia te środki tam, gdzie to jest niezbędnie potrzebne. Natomiast główne zadanie lotnictwa realizowane jest z chwilą przejścia wojsk dywizji do natarcia, gdy większość sił i środków npla znajduje się w ruchu. Bezpośrednie wsparcie lotnicze nacierających wojsk jest w tym okresie szczególnie potrzebne ze względu na znaczne zmniejszenie wsparcia artylerij - skiego, co z kolei związane jest z koniecznością przemieszczenia się części artylerii do przodu w

śląd za wojskami. I tak np. w wypadku, gdy silny i skuteczny ogień artylerii npla uniemożliwi lub poważnie utrudni natarcie piechoty i czołgów na określonym odcinku przy jednoczesnym niedostatecznym wsparciu ogniowym własnej artylerii, podstawowym zadaniem wspierającego lotnictwa będzie jak najszybsze obezwładnienie danej artylerii npla.

W tym okresie bardzo niebezpiecznymi obiektami dla naszych nacierających wojsk będą drugie rzuty lub odwody broniących się jednostek npla, wyprowadzane do kontrataków. Mogą to być np. kompanie czy bataliony piechoty zmotoryzowanej czy czołgów. A zatem obiektami działań lotnictwa wykonującego zadania bezpośredniego wsparcia pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych w walce w tej sytuacji będą przede wszystkim grupy czołgów podchodzące do pola walki.

Jest rzeczą charakterystyczną, że o ile w okresie ogniowego przygotowania natarcia lotnictwo wspierające działa na wcześniejsz wykryte i zawczasu określone obiekty, o tyle w czasie ogniowego wsparcia uderzenia są wykonywane na doraźnie ustalane cele, zgodnie z bieżącymi potrzebami nacierających wojsk.

b/ W czasie pościgu

Z chwilą przełamania pozycji obronnej npla i przejścia oddziałów dywizji do pościgu głównym ich zadaniem będzie niedopuszczenie do oderwania

się wycofującego się przeciwnika w pasie działań dywizji i przejścia do zorganizowanej obrony. Obsadzenie przez wycofujące się wojska przeciwnika nowej rubieży obronnej i umocnienie się na niej byłoby równoznaczne z koniecznością organizowania przez wojska ścigającej dywizji ponownego przełamania takiej obrony, co oczywiście byłoby związane ze znacznymi stratami nacierających wojsk w czasie, siłach i środkach. Wycofujący się przeciwnik dla stworzenia dogodnych warunków zorganizowanego odwrotu będzie usiłował powstrzymać ścigające go wojska dywizji poprzez organizowanie punktów oporu na kierunku odejścia, wykorzystując dogodne ukształtowanie terenu, osiedla itp. Tak więc zadaniami wspierającego lotnictwa, wpływającymi z zadań ścigających wojsk dywizji będzie w pierwszej kolejności opóźnianie i utrudnianie w maksymalnym stopniu zorganizowanego odwrotu wojsk npla poprzez wykonywanie uderzeń na czołowe pododdziały wycofujących się kolumn marszowych npla oraz obezwładnianie tych sił i środków npla, które będą usiłowały powstrzymać nasze ścigające wojska.

c/ Podczas forsowania przeszkody wodnej

W czasie pościgu realizowanego przez wojska związku taktycznego może zaistnieć konieczność forsowania przeszkody wodnej. W tej sytuacji zadaniem ścigających jednostek dywizji będzie jak najszybsze pokonanie danej przeszkody wodnej /forsowanie z marszu/, ażeby uniemożliwić przeciwni-

kowi przygotowanie umocnień obronnych i zorganizowanie obrony w oparciu o tę przeszkodę. W związku z tym, podstawowym zadaniem lotnictwa wspierającego daną dywizję będzie w pierwszej kolejności sparyalizowanie przeciwdziałania wojsk npla w czasie forsowania przeszkody wodnej przez pierwszorzutowe pododdziały i oddziały tej dywizji. Będzie to realizowane poprzez niszczenie i obezwładnianie środków ogniowych na przeciwległym brzegu przeszkody wodnej, a szczególnie tych, które mogą prowadzić ogień na lustro wody. Jest to szczególnie ważne zadanie w początkowym okresie forsowania z marszu ze względu na stosunkowo niewielkie w tym czasie możliwości wsparcia ogniowego własnej artylerii polowej /część środków ogniowych ścigających wojsk będzie w ruchu/, przy jednocześnie dużej wrażliwości środków przeprawowych na działania artylerii npla.

Po wyjściu na przeciwległy brzeg pododdziały pierwszego rzutu powinny zdecydowanie rozwijać działania w głąb, stwarzając tym samym sprzyjające warunki forsowania danej przeszkody wodnej przez pozostałe wojska dywizji. W tej sytuacji przeciwnik będzie usiłował przy pomocy kontrataków zlikwidować przyczółek, w związku z czym zadaniem lotnictwa wspierającego będzie zwalczać kontratakujące siły npla, stanowiące bezpośrednie zagrożenie tych sił i środków dywizji, które znalazły się już na przeciwległym brzegu przeszkody wodnej. A zatem obiektami działań grup lotniczych w tym okresie będą

dą w pierwszej kolejności atakujące grupy czołgów oraz środki ogniowe kontratakującego. Szczególna potrzeba takich działań lotnictwa wspierającego w tym czasie wynika z tego, że w początkowym okresie niewielkie siły, którym uda się sforsować w pierwszej kolejności przeszkodę wodną nie będą mogły dysponować dostateczną ilością środków ppanc ani czołgów. W miarę upływu czasu, o ile wojska te nie zostaną zlikwidowane, coraz więcej sił i środków forsujących oddziałów związku taktycznego znajdzie się po przeciwnej stronie przeszkody wodnej, w związku z czym wsparcie ogniowe własnych środków ogniowych może okazać się wystarczające dla odpięcia kontratakującego przeciwnika. O ile nieprzyjaciel skieruje świeże siły do rejonu forsowania przez wojska dywizji przeszkody wodnej, wtedy zadaniem lotnictwa będzie maksymalnie opóźnić podejście tych sił i tym samym umożliwić jak największej ilości naszych wojsk przeprawienie się na przeciwległy brzeg przeszkody wodnej.

d/ W czasie boju spotkaniowego

Bój spotkaniowy może wynikać w różnych sytuacjach bojowych, tak w działaniach zaczepnych, jak i obronnych.

Największe prawdopodobieństwo boju spotkaniowego może zaistnieć w czasie rozwijania natarcia w głębi obrony npla /podczas pościgu/. Podstawą powodzenia działań związku taktycznego wojsk lądowych w boju spotkaniowym jest uprzedzenie npla w

rozwinięciu głównych sił, uchwycenie inicjatywy i narzucenie przeciwnikowi walki w niewygodnych dla niego warunkach. Działania bojowe lotnictwa wspierającego będą wynikały z konkretnych zadań wspieranego związku taktycznego. I tak np. lotnictwo może uderzeniami po najbardziej ruchliwych elementach ugrupowania npla /pododdziały czołgów/ opóźnić jego podejście i rozwinięcie na dogodnej rubieży do walki, uczestniczyć w krótkim ogniowym przygotowaniu ataku na skrzydło npla, zwalczać środki ogniowe npla na SO i wykonywać inne zadania wynikające z konkretnej sytuacji bojowej.

e/ Podczas zabezpieczenia desantu taktycznego

W wypadku wysadzenia taktycznego desantu powietrznego /może to np. być pz bez bcz jako desant armijny lub b.zmot jako desant dywizyjny/lotnictwo wspierające może wykonywać cały szereg ważnych zadań w interesie tego desantu, przy czym pomoc lotnicza staje się niezbędna jeszcze przed rozpoczęciem wykonywania przez desant zadań bojowych, a mianowicie podczas jego przelotu i lądowania. Lotnictwo myśliwsko-szturmowe musi stworzyć warunki zapewniające bezpieczeństwo przelotu i lądowania desantu przed przeciwdziałaniem naziemnych środków OPL npla. W czasie realizacji tego zadania może niszczyć i obezwładniać artylerię plot mk, baterie przeciwlotniczych rakiet kierowanych różnych typów, gniazda przeciwlotniczych karabinów maszyno -

wych itp. na trasie przelotu desantu działając małymi grupami sposobem samodzielnego poszukiwania i niszczenia celów naziemnych. Następnym zadaniem wspierającego lotnictwa jest zapewnienie desantowi bezpiecznego wyładowania ze śmigłowców ludzi i sprzętu bojowego, umożliwienia zebrania się i osiągnięcia gotowości bojowej do działań. Zadanie to wykonuje poprzez zwalczanie wojsk npla wykrytych w pobliżu wyznaczonego rejonu lądowania desantu. Jak wiadomo desant powietrzny w momencie lądowania jest szczególnie wrażliwy na przeciwdziałanie npla i nawet niewielki pododdział znajdujący się w rejonie wysadzenia mógłby zadać bardzo poważne straty desantowi i praktycznie uniemożliwić wykonanie postawionych przed nim zadań bojowych.

Po wylądowaniu i osiągnięciu gotowości bojowej desant taktyczny przystępuje do realizacji zadań. Od tego momentu lotnictwo myśliwsko-szturmowe/myśliwsko-bombowe/ może /choć nie zawsze będzie/ wykonywać bezpośrednie lotnicze wsparcie ogniowe działań tego desantu. Jest to uzależnione od ważności, charakteru i rodzaju działań bojowych desantu oraz konkretnej sytuacji bojowej. Jeśli np. desant wykonuje zadania charakteru dywersyjnego działając małymi grupami, wtedy bezpośrednie wsparcie takich działań jest niecelowe i mało prawdopodobne. Jednak działania lotnictwa wspierającego desant taktyczny w czasie wykonywania przez niego zadania bojowego /np. opanowania i utrzymania do

podejścia nacierających od czoła wojsk dywizji ważnego węzła dróg lub przeprawy wodnej/ mogą okazać się nie tylko celowe, lecz w określonych sytuacjach wręcz niezbędne. Jest to związane z niedostateczną ilością środków ogniowych tego desantu, których brak w razie konieczności może zrekompensować lotnictwo. Desant taktyczny nie dysponuje ani czołgami ani artylerią ciężkiego kalibru, nie może też liczyć na wsparcie ogniowe artylerii wojsk nacierających od czoła. Należy przy tym pamiętać, że nieprzyjaciel będzie się starał wszelkimi sposobami zlikwidować wysadzony desant, który może stanowić poważne zagrożenie na jego tyłach. W tej sytuacji głównym zadaniem lotnictwa wspierającego będzie zwalczanie wojsk npla podchodzących do rejonu działań bojowych desantu, a przede wszystkim niszczenie i obezwładnianie grup czołgów na podejściach oraz podczas rozwijania się do ataku. Oprócz czołgów jednym z podstawowych obiektów działań wspierającego lotnictwa będzie także artyleria polowa oraz rakiety taktyczne przeciwnika zwalczające desant, ponieważ tych obiektów wojska desantu nie są w stanie zwalczać swoimi środkami ogniowymi.

Tak przedstawia się w skrócie charakterystyka typowych zadań bezpośredniego wsparcia lotniczego pierwszorzutowych oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych w natarciu w zależności od rodzaju natarcia, charakteru działań bojowych i konkretnych potrzeb wspieranych wojsk.

B. W obronie

Działania obronne związku taktycznego wojsk lądowych mogą być prowadzone w ramach frontowej lub armijnej operacji obronnej, a także w sytuacji, gdy większość sił armii kontynuuje operację zaczepną. W tej sytuacji pomyślnie rozwijanie natarcia głównych sił armii może wymagać prowadzenia działań obronnych części sił na pomocniczym kierunku.

To z kolei będzie rzutowało na charakter i intensywność bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego broniących się wojsk, ponieważ główny wysiłek wspierającego lotnictwa będzie skierowany przede wszystkim na zapewnienie powdzenia wojskom uczestniczącym w natarciu. Tak więc w określonych sytuacjach broniące się wojska związku taktycznego mogą nie otrzymać bezpośredniego wsparcia lotniczego lub będzie ono bardzo ograniczone. W innych z kolei wypadkach, gdy efekty działań obronnych określonego związku taktycznego wojsk lądowych będą decydowały o powodzeniu całej operacji armijnej lub nawet frontowej /np. odpieranie przeciwuderzenia npla, wykonywanego na skrzydło nacierającego głównego zgrupowania wojsk frontu/, wtedy związek ten otrzyma z pewnością odpowiednie lotnicze wsparcie ogniowe. A zatem zakres wykorzystania lotnictwa wsparcia w działaniach obronnych określonego związku taktycznego wojsk lądowych jest ściśle uzależniony od ważności tych działań w całokształcie operacji armijnej, od konkretnej sytuacji operacyjnej.

a/ Udział lotnictwa w walce o utrzymanie rubieży
obronnej

Lotnictwo wykonujące zadania bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego taktycznego związku wojsk lądowych w walce o utrzymanie przedniego skraju obrony może wykonywać następujące zadania :

- obezwładnienie zasadniczego zgrupowania artylerii oraz niszczenie pododdziałów czołgów zgrupowanych w rejonie wyjściowym do natarcia;
- zwalczanie pododdziałów czołgów pierwszorzędnych oddziałów npla podczas ich podejścia oraz rozwijania się z kolumn marszowych na podstawy wyjściowe do natarcia;
- zwalczanie artylerii i środków rakietowych npla, zabezpieczających rozwijanie się jego wojsk na podstawach wyjściowych do natarcia;
- zwalczanie podchodzących drugich rzutów nacierających oddziałów npla poprzez niszczenie w pierwszym rzędzie pododdziałów czołgów w kolumnach marszowych.

Wyżej wymienione zadania ułożone zostały w chronologicznej kolejności, w jakiej mogłyby być realizowane przez lotnictwo wspierające taktyczny związek wojsk lądowych od początku działań obronnych. Trudno natomiast określić, które z tych zadań byłoby najbardziej ważne, ponieważ będzie to uzależnione od rozwoju konkretnej sytuacji bojowej, gdzie przecież inicjatywa znajduje się w rę-

kach nacierającego. W tych warunkach typowe będzie planowanie działań lotnictwa wspierającego wg szeregu wariantów oraz realizacja doraźnych nieplanowanych zadań, wynikających w toku walki obronnej.

1/ Lotnicze zabezpieczenie kontrataków

Jednym z podstawowych warunków powodzenia w walce obronnej jest maksymalna aktywność broniących się wojsk. Typowym przejawem tej aktywności jest przeprowadzenie śmiałych, zdecydowanych kontrataków siłami drugich rzutów i odwodów w sytuacji, gdy przeciwnikowi udało się częściowe włamanie w nasze pozycje obronne. Celem działań kontratakujących wojsk w walce z nieprzyjacielem, który włamał się w obronę dywizji jest ostateczne zniszczenie go i odtworzenie utraconego położenia. Dla realizacji tego celu w zależności od sił npla, które włamały się w pozycje obronne oraz głębokości włamania mogą być wykorzystane drugie rzuty /odwody/ pierwszorzutowych oddziałów lub drugi rzut /odwód/ dywizji.

Celem uzyskania powodzenia kontrataku organizowane jest zazwyczaj krótkotrwałe ogniowe przygotowanie tego kontrataku, w którym może uczestniczyć lotnictwo wspierające. W tej sytuacji zadania lotnictwa wspierającego są dość zbliżone do zadań realizowanych podczas ogniowego przygotowania ataku na broniącego się npla, choć z pewnością nie identyczne. Podczas ogniowego przygotowania

ataku mamy do czynienia z nieprzyjacielem okopanym, częściowo zamaskowanym, dysponującym określonymi umocnieniami obronnymi oraz dobrze zorganizowaną obroną ppanc i plot. W wypadku zaś przeprowadzenia ogniowego przygotowania kontrataku wojska npla, które włamały się w nasze pozycje mogą być częściowo w ruchu, częściowo na kierunku kontrataku przejść do doraźnie zorganizowanej obrony. Do zadań lotnictwa wspierającego w tym okresie można zaliczyć zwalczanie środków ogniowych npla na SO, rozmieszczonych na kierunku planowanego kontrataku, niszczenie pododdziałów czołgów oraz w wypadku doraźnie zorganizowanej obrony - obezwładnienie sił i środków npla, zgrupowanych do odparcia kontrataku, szczególnie środków obrony ppanc.

Zadania te będą wykonywane sposobem jednoczesnych uderzeń grup lotniczych na wcześniej ustalone obiekty.

Z chwilą przejścia drugiego rzutu dywizji do kontrataku, podstawowym zadaniem lotnictwa wspierającego jest wzbranianie wprowadzenia świeżych sił npla w odcinek włamania poprzez niszczenie podchodzących kolumn oraz opóźnianie ich podejścia do pola walki. Głównymi obiektami będą czołowe pododdziały czołgów.

c/ Udział lotnictwa w zwalczaniu taktycznego desantu powietrznego npla

W działaniach obronnych dywizji należy liczyć się z możliwością wysadzenia przez npla na jej tyłach taktycznego desantu powietrznego. W takiej sytuacji część sił dywizji /np. drugorzutowy oddział/ może być użyta do zwalczania tego desantu. Do głównych zadań tych sił można zaliczyć:

- zlokalizowanie desantu, niedopuszczenie do przeprowadzenia niezbędnego dla danego desantu manewru w terenie;
- okrążenie /w zależności od wielkości desantu/ i likwidacja desantu.

Są to zatem działania zaczepne prowadzone jednak w warunkach operacji obronnej, przy czym specyficzną ich cechą jest to, że prowadzone są na własnym terenie, na tyłach własnych broniących się wojsk.

Ze względu na własny teren, na którym mogą znajdować się różne ważne obiekty tyłowe siły wydzielone do walki z desantem mogą nie otrzymać wsparcia lotniczego. Pomoc lotnictwa może się ograniczyć do prowadzenia rozpoznania w interesach tych sił i przekazywania z powietrza wszelkich niezbędnych danych o rozmieszczeniu, ugrupowaniu i ruchach, tego desantu. Jeśli jednak w związku z zaistniałą sytuacją konieczne stanie się bezpośrednio wsparcie lotnicze to do najważniejszych zadań

- lotnictwa prócz rozpoznania można będzie zaliczyć:
- ograniczenie możliwości manewru desantu w terenie poprzez niszczenie jego środków transportu;
 - zwalczanie środków ogniowych desantu;
 - niszczenie siły żywej desantu w rejonach ześrodkowania.

Przy realizacji pierwszego zadania najbardziej typowymi obiektami będą śmigłowce w momencie lądowania desantu oraz samochody terenowe, transportery opancerzone i inne środki lokomocji, umożliwiające wojskom desantu dokonywanie szybkich manewrów w terenie. Drugie zadanie będzie realizowane poprzez niszczenie działek ppanc, moździerzy i innych środków ogniowych znajdujących się w dyspozycji desantu.

W związku ze szczególną wrażliwością desantu na uderzenia, tak z ziemi jak i z powietrza w trakcie lądowania oraz natychmiast po wylądowaniu, lotnictwo wydzielone do zwalczania danego desantu powinno uderzyć jak najszybciej, niejednokrotnie jeszcze przed rozpoczęciem jakichkolwiek działań przez wydzielone z dywizji siły i środki wojsk lądowych. Tak więc w pierwszym okresie mogą to być samodzielne działania grup lotniczych, a następnie po wprowadzeniu określonych sił dywizji do walki lotnictwo będzie wspierało te wojska w ścisłym z nimi współdziałaniu.

Charakterystyczną właściwością działań grup lotniczych przy bezpośrednim wsparciu wojsk dywi -

zji podczas zwalczania taktycznego desantu powie -
trznego npla będzie to, że działania te będą prze-
biegały przy stosunkowo słabym przeciwdziałaniu na-
ziemnych środków OPL npla. To niewątpliwie może
wpłynąć dodatnio na efektywność bezpośredniego
wsparcia lotniczego przy zmniejszonym prawdopodo-
bieństwie własnych strat.

d/ Lotnicze zabezpieczenie wycofywania wojsk zwią- zku taktycznego

Z chwilą, gdy zaistnieje realne niebezpieczeń-
stwo całkowitego rozbicia przez nieprzyjaciela bro-
niących się wojsk dywizji, wojska te na podstawie
decyzji dowódcy armii mogą przejść do wycofania.
Wycofanie będzie więc stosowane wtedy, kiedy je-
dynie dzięki czasowej utracie określonego terenu
można zmienić niekorzystną dla nas sytuację i wy-
prowadzić wojska spod uderzenia, celem użycia ich
na innym kierunku /w innym miejscu/ jako pełnowar-
tościowej siły bojowej. W tych warunkach wycofują-
ce się oddziały taktycznego związku wojsk lądowych
będą miały do zrealizowania dwa podstawowe zada-
nia:

- częścią sił /ariergardą/ powstrzymywać naciera-
jącego /ścigającego/ npla;
- głównymi siłami oderwać się od npla i zgodnie z
rozkazem przełożonego zająć zorganizowaną obronę
poprzez obsadzenie kolejnej rubieży obronnej lub
skierować się na inny odcinek walki /do innego
rejonu/ celem wykonywania innych zadań.

Przy wykonywaniu powyższych zadań przez związek taktyczny wojsk lądowych istotną rolę może odegrać wspierające lotnictwo. Pierwszoplanowym jego zadaniem będzie czasowe zatrzymanie nacierającego npla uderzeniami na bezpośrednio zagrażające wycofującym się oddziałom zgrupowanie /szczególnie nacierające lub rozwijające się do natarcia jednostki czołgów/ celem umożliwienia tym oddziałom wyjścia z walki. Następne zadanie to opóźnianie i dezorganizacja /utrudnianie/ pościgu wojsk npla.

Zadania te mogą być realizowane sposobem kolejnych uderzeń grup lotniczych na czołowe pododdziały wojsk npla, stanowiące największe niebezpieczeństwo dla wycofujących się sił głównych dywizji.

Należy zaznaczyć, że przy realizacji wszystkich wyżej omówionych zadań tak w natarciu jak i w obronie niezwykle ważną rolę odgrywa rozpoznanie powietrzne, zapewniające dowództwom i sztabom walczących wojsk dopływ niezbędnych informacji o przeciwniku i sytuacji bojowej, dostarczające dowódcom określonych szczebli niezbędnych danych dla podejmowania decyzji na wykorzystanie lotnictwa, dla ustalenia konkretnych zadań, obiektów działań, terminów wykonywania uderzeń itp.

4. Możliwy wysiłek na wykonanie zadań bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego na korzyść związku taktycznego wojsk lądowych

W poprzednim rozdziale zostały omówione wszelkie możliwe zadania, jakie w zależności od konkretnych warunków i sytuacji bojowej mogą być realizowane w ramach bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego wojsk. Nie znaczy to oczywiście, że lotnictwo jest w stanie wykonywać wszystkie podane wyżej zadania. Nasuwa się pytanie jakie są realne możliwości bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego na kierunku jednego związku taktycznego wojsk lądowych. Na jaką pomoc ze strony lotnictwa i w jakim zakresie może liczyć dowódca DZ /DPanc/, nacierającej na głównym kierunku działania. Dla określenia w przybliżeniu tych możliwości konieczne jest dokonanie pewnych kalkulacji.

W składzie AL znajdują się dwie DLSzR i jeden splmb. W skład każdej DLSzR wchodzi dwie plmsz i jeden plrta. A zatem do wykonywania zadań wsparcia ogniowego wojsk w skali AL może być użyte pięć pułków. Jeśli przyjąć dobowe natężenie po 3 wyloty na załogę, to pułki te w sumie mogą wykonać 15 p/1 czyli 45 e/1 w ciągu doby. Zgodnie z obowiązującymi aktualnie poglądami zakłada się, że ok. 60-70% tej ilości lotów przeznaczają się na bezpośrednie wsparcie wojsk armii. Wyniesie to średnio ok. 30 e/1. Pozostały wysiłek lotów LMSz i LMB jest w dyspozycji dowódcy AL do realizacji zadań walki o

przewagę w broni raketowo-jądrowej i w lotnictwie oraz pośredniego wsparcia wojsk. Jeśli przyjąć równomierny podział limitu na bezpośrednie wsparcie dla obydwóch armii ogólnowojskowych pierwszego rzutu operacyjnego, to jedna armia będzie mogła dysponować wysiłkiem średnio 15 e/l w ciągu doby. Większość tego wysiłku będzie niewątpliwie wykorzystana na głównym kierunku działań armii. Wykorzystanie przez dowódcę armii np. 80% przydzielonego limitu na kierunku dywizji wykonującej główne zadanie oznacza, że bezpośrednio w interesach tej dywizji wykona się w ciągu dnia ok. 12 e/l. Takim wysiłkiem lotnictwo jest w stanie /wychodząc z istniejących norm rażenia/ obezwładnić np. do czterech dywizjonów artylerii polowej lub 3-4 bataliony czołgów i piechoty zmotoryzowanej /to znaczy do brygady/. Oczywiście przy innych założeniach wyjściowych /np. przy założeniu wydzielenia dla jednej armii znacznie większego limitu lotów niż dla drugiej, co byłoby zgodne z zasadami użycia lotnictwa/ inne będą cyfry końcowe: tzn. inne możliwości i zakres bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego na korzyść określonego taktycznego związku wojsk lądowych. /Szczegółowe dane dotyczące możliwości ogniowych LMSz i LMB zawarte są w podręczniku "Podstawy taktyki LMSz i LMB" i innych wydawnictwach ASG/.

II. PODSTAWOWE ZAGADNIENIA WSPÓŁDZIAŁANIA LOTNICTWA WSPARCIA Z WOJSKAMI ZT ORAZ DOWODZENIA TYM LOTNICTWEM

Jak już wyżej wspomniano, decyzje odnośnie wykorzystania lotnictwa do wykonywania zadań bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego wojsk po dejmowane są na szczeblach operacyjnych. Jak zatem powinno być zorganizowane dowodzenie tym lotnictwem działającym bezpośrednio w interesach określonego ZT, aby było ono wykorzystane w sposób jak najbardziej racjonalny i zgodny z aktualnymi potrzebami tego ZT, w których najlepiej zorientowany jest jego dowódca, jak ma być zorganizowane i realizowane współdziałanie między lotnictwem i wspieranymi wojskami?

Po przydzieleniu armii ogólnowojskowej określonego limitu lotów na operację, dowództwo i sztab armii wspólnie z dowódcą i personelem WSD DLSzR /dowódcą WSD może być dowódca lub z z dowódcy DLSzR albo inny wyznaczony przez dowódcę odpowiedzialny oficer sztabu/ planują wykorzystanie tego limitu w poszczególnych dniach operacji w przywiązaniu do zadań, które mogą być w tych dniach wykonywane przez wojska armii /np. zwalczanie określonych obiektów w ramach ogniowego przygotowania przełamania doraźnie przygotowanej obrony, niszczenie środków ogniowych npla w ramach zabezpieczenia forsowania przeszkody wodnej, zabezpieczenie wprowadzenia do walki drugiego rzutu armii ,

lotnicze zabezpieczenie odparcia przeciwuderzenia itp/.

Jednocześnie też w okresie planowania dowódca armii ogólnowojskowej, w oparciu o obowiązujące ogólne zasady ustalone na szczeblu frontu organizuje współdziałanie wojsk armii z działającą na jej kierunku DLSzR w ramach przydzielonego wysiłku lotów.

Decyzja dowódcy armii odnośnie sposobu wykorzystania przydzielonego wysiłku lotnictwa w poszczególnych dniach operacji przekazywana jest podległym związkom taktycznym o stawianych im zadaniach bojowych. W zadaniu dowódca armii określa między innymi jakie zadania na korzyść danego związku taktycznego będzie wykonywał siłami lotnictwa z przydzielonego mu limitu lotów, ile sił zostało wydzielone do wykonywania tych zadań oraz w jakim terminie /przynajmniej orientacyjnie/ będą one realizowane. Oczywiście przy podejmowaniu decyzji na wykorzystanie przydzielonego wysiłku lotnictwa, dowódca armii kieruje się potrzebami związanymi z realizacją głównego celu bitwy.

Tak więc w zasadzie dowódcy związków taktycznych wojsk lądowych będą jedynie informowani o konkretnych działaniach lotnictwa wykonywanych na ich kierunku i w ich interesach. Niemniej jednak w pewnych sytuacjach mogą oni w określonym stopniu uczestniczyć w decydowaniu o użyciu tego lotnictwa.

1. Rola dowódców oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych w dowodzeniu lotnictwem wspierającym

Rola dowódcy ZT w wykorzystaniu wspierającego lotnictwa, jego zakres decydowania, uzależnione są od charakteru i ważności wykonywanego zadania oraz od stopnia samodzielności danego ZT i związanej z tym konieczności uściślenia /precyzowania/ zadań bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego na tym szczeblu. Tak więc może zaistnieć sytuacja, w której dowódca armii uzna, że nie będzie w stanie we właściwym czasie i dostatecznie precyzyjnie określić pewnych szczegółów związanych z wykonaniem zadania w interesach ZT i, że może zrobić to lepiej dowódca tego związku. A zatem w określonych warunkach sytuacji dowódca ZT może otrzymać uprawnienia określania konkretnych obiektów uderzenia dla lotnictwa oraz czasu lub rubieży ich zwalczania, dzięki czemu możliwe będzie osiągnięcie lepszego zgrania działań tego lotnictwa z manewrem i ogniem wojsk dywizji oraz zapewnienie im pełnego wykorzystania skutków tych uderzeń. I tak np. w wypadku, gdy nacierające wojska ZT nieoczekiwanie natkną się na umocnienie obronne npla, wtedy dowódca tego związku, który będzie określać na jakim odcinku i kiedy rozpocząć przełamywanie obrony przeciwnika, powinien także określić jakie obiekty chciałby zwalczać siłami lotnictwa oraz jaki byłby

najbardziej właściwy czas wykonania uderzeń lotniczych na te obiekty.

W określonych przypadkach nie tylko dowódca ZT ale i oddziału, a nawet pododdziału może w pewnym stopniu uczestniczyć w decydowaniu o wykorzystaniu lotnictwa wsparcia ustalając obiekty, czas uderzeń i wymagane rezultaty. I tak np. w wypadku, gdy pz jako OW armii wykonuje zadanie o dużej samodzielności i w oderwaniu od pozostałych sił armii, lub bzmot, wydzielony jako desant taktyczny wykonuje ważne zadanie na tyłach wojsk przeciwnika w interesach DZ lub A, wtedy może okazać się niecelowe, aby wyżsi przełożeni decydowali o tym, jakie obiekty, kiedy i w jakim zakresie ma zwalczać lotnictwo bezpośredniego wsparcia, w interesach tego pułku czy batalionu. Jest to oczywiście możliwe pod warunkiem, że dowódcy tych jednostek będą dysponować w niezbędnym zakresie danymi z rozpoznania powietrznego.

2. Rola i zadania oficera łącznikowego lotnictwa przy dowódcy związku taktycznego wojsk lądowych

Dla udzielenia fachowej pomocy dowódcy ZT wojsk lądowych przy realizowaniu ustalonych na wyższych szczeblach zagadnień współdziałania z lotnictwem oraz przy podejmowaniu określonych decyzji związanych z wykorzystaniem wspierającego lotnictwa w zakresie przyznanych mu uprawnień, znajduje się przy tym dowódcy oficer łącznikowy lotnictwa z

niezbędnymi środkami łączności. Jest on zatem do - radcą dowódcy ZT wojsk lądowych we wszystkich sprawach dotyczących lotnictwa, reprezentując jednocześnie interesy tego lotnictwa.

W swojej pracy oficer łącznikowy kieruje się wytycznymi i informacjami swojego przełożonego/dowódcy DLSzR/, jak również dowódcy związku taktycznego wojsk lądowych, przy którym się znajduje.

W wytycznych regulujących treść i zakres pracy oficera łącznikowego dowódca DLSzR powinien podać:

- z kim i jaką powinien on utrzymywać bezpośrednią łączność;
- co przekazywać poszczególnym korespondentom i jakich danych od nich żądać;
- treść, sposób i terminy przekazywania meldunków i informacji swoim przełożonym;
- wytyczne współdziałania lotnictwa z wojskami ZT /sygnały oznaczające przedni skraj, sygnały zabraniające lotnictwu wykonanie zaplanowanego uderzenia, dane łączności itp/.

W danych informacyjnych przekazywanych z WSD DLSzR oficer łącznikowy może otrzymać:

- dane o sytuacji powietrznej;
- zadania wykonywane przez lotnictwo na kierunku działań danego ZT oraz czasy, wysokości i miejsca przelotu grup samolotów nad wojskami ZT;
- dane dotyczące współpracy z RPWN-em;
- niektóre dane dotyczące wykonawców zadań o ile okaże się to potrzebne oficerowi łącznikowemu

/np. dane o typach samolotów, możliwościach bojowych, wyszkoleniu itp/.

Do najważniejszych informacji uzyskiwanych przez oficera łącznikowego w sztabie /na SD/wspierającego ZT wojsk lądowych można zaliczyć:

- dane o sytuacji naziemnej i wszelkich przesunięciach linii styczności bojowej na kierunku działań wspieranego ZT;
- terminy rozpoczęcia planowanych działań wojsk ZT, z którymi związane są działania wspierającego lotnictwa;
- możliwości środków ogniowych ZT w zakresie ubezpieczenia działań bojowych wspierającego lotnictwa /np. obezwładnienie artylerii plot npla lub oznaczanie celów dla lotnictwa/ itp.

Tak więc w oparciu o wyżej wymienione wytyczne i informacje uzyskiwane od obydwóch współdziałających stron, oficer łącznikowy organizuje pracę i wykonuje swoje obowiązki. Obowiązki te i czynności uzależnione są ściśle od pracy dowództwa i sztabu ZT. W okresie organizacji działań bojowych, podczas wypracowania decyzji przez dowódcę ZT do obowiązków oficera łącznikowego należy:

- informować dowódcę i zainteresowanych oficerów sztabu ZT o zadaniach, wykonywanych przez lotnictwo na kierunku danego ZT, o przewidywanych efektach tych działań i ich wpływie na działania bojowe wojsk dywizji;
- w wypadku gdy dowódca ZT uzyska uprawnienia określania konkretnych obiektów działań, czasu ich

- zwalczania /ewentualnie innych elementów/ -
przedstawić konkretne propozycje oraz określać
możliwości zwalczania tych obiektów przez lotni-
ctwo w danej sytuacji bojowej i atmosferycznej
wydzielonymi przez dowódcę armii siłami;
- uzgadniać przedsięwzięcia związane z realizacją
współdziałania, zapewnieniem bezpieczeństwa tak
wspieranych wojsk, jak i załóg wykonujących za -
dania w interesach tych wojsk itp. np. ustalanie
sposobów wskazywania celów dla lotnictwa środka-
mi wojsk dywizji, uzgodnienia możliwości i spo -
sób obezwładniania artylerii plot npla środkami
ogniowymi ZT w interesach wspierających grup
lotniczych, ustalanie sposobów przekazywania za-
interesowanym oficerom sztabu ZT wiadomości o
czasach, wysokościach i miejscach przelotu grup
własnych samolotów, uczestniczenie w planowaniu
działań związanych z uchwyceniem lotniska npla
itp.

W toku działań bojowych oficer łącznikowy po-
winien znajdować się stale w pobliżu SD /WSD/ do-
wódcy ZT w gotowości do wykonywania etatowych obo-
wiązków i stawianych mu przez obie współdziałające
strony zadań. Do obowiązków oficera łącznikowego w
tym czasie można zaliczyć:

- przekazywanie na WSD DLSzR sprecyzowanych zadań
dla lotnictwa w zakresie uprawnień przyznanых
aktualnie dowódcy danego ZT;
- wywoływanie /poprzez WSD DLSzR/ grup lotniczych
na pole walki;

- informowanie dowódcy DLSzR oraz wykonawców /poprzez WSD DLSzR/ o przesunięciach linii styczności bojowej w pasie działań dywizji, ewentualnie o innych zmianach, które mogą mieć wpływ na wykonane przez lotnictwo zadania wsparcia;
- zbieranie i przekazywanie na WSD DLSzR danych o nplu uzyskanych od organów rozpoznania ZT;
- informowanie WSD DLSzR o realizacji przez wojska ZT uzgodnionych wcześniej przedsięwzięć w interesach wspierającego lotnictwa /obezwładnianie artylerii plot, wskazywanie celów itp/;
- zbieranie danych i informowanie dowódcy wspieranego ZT wojsk lądowych oraz WSD DLSzR o rezultatach działań grup lotniczych;
- organizowanie pomocy dla załóg lądujących przymusowo w rejonie działań ZT;
- ścisłe współdziałanie z RPWN-em itp.

W wypadku gdy dowódca wspieranego ZT wojsk lądowych nie posiada żadnych uprawnień związanych z wykorzystaniem wspierającego lotnictwa, wówczas działalność oficera łącznikowego ograniczy się do informowania dowództwa i sztabu tego ZT o sytuacji powietrznej i działaniach lotnictwa na tym kierunku zgodnie z planami i decyzjami szczebli nadrzędnych, informowania WSD DLSzR o zaistniałych zmianach w sytuacji naziemnej, przekazywania ewentualnych zapotrzebowań /prośb/ na wsparcie lotnicze, wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa tak wspieranych wojsk ZT, jak i wspierającego lotnictwa oraz współpracy z RPWN-em.

3. Zadania i uprawnienia RPWN

Grupy lotnictwa wspierającego wojska lądowe , działając z zasady z małych wysokości będą miały niejednokrotnie poważne trudności w odszukaniu wyznaczonego celu. Ponadto w określonych sytuacjach grupy te mogą być podrywane na sygnał z pola walki z gotowości nr 1, z precyzowaniem im zadań w powietrzu. W tym wypadku nie będzie możliwości dokładnego i szczegółowego przygotowania map przez załogi, nakreślenia tras lotu oraz dokonania niezbędnych nawigatorskich naliczeń. W związku z tym dla ułatwienia tym grupom wyjścia w rejon celu i odnalezienia obiektu działań mogą być wykorzystywane radiolokacyjne posterunki wykrywania i naprowadzania /RPWN/. Wchodzą one organicznie w skład związków taktycznych wojsk lądowych i rozwijane są w odległościach rzędu 10-15 km od linii styczności bojowej wojsk, w miejscach zapewniających jak najlepsze warunki pracy.

Do podstawowych zadań realizowanych przez RPWN-y w interesach wspierającego lotnictwa należy zaliczyć:

- naprowadzanie /przecelowywanie/ załóg /grup/ samolotów na cel;
- przekazywanie niezbędnych informacji załogom w powietrzu o sytuacji naziemnej i powietrznej /np. o obecności myśliwców npla w danym rejonie, o zmianie warunków atmosferycznych w rejonie celu itp/;

- udzielanie niezbędnej pomocy w zakresie ubezpieczenia lotu załogom wykonującym zadanie bojowe w obszarze powietrznym RPWN /np. wytyczne dotyczące manewru przeciwprzechwyceniowego, pomoc w odzyskaniu utraconej orientacji i wyprowadzenie na własny teren, szczególnie w trudnych warunkach atmosferycznych itp/.

Ponadto w razie potrzeby RPWN może przekazywać załogom w powietrzu określone komendy czy informacje na polecenie oficera łącznikowego /nie posiadającego łączności z samolotami/ oraz przyjmować meldunki od załóg o wykonaniu zadania i przekazywać zainteresowanym dowódcom.

Dla realizacji wyżej wymienionych zadań RPWN wyposażony jest w stacje radiolokacyjne oraz szeregi radiostacji KF i UKF, umożliwiających utrzymanie łączności z naprowadzanymi samolotami, dowództwem ZT wojsk lądowych, WSD DLSzR oraz oficerem łącznikowym. Dla naprowadzenia określonej grupy w rejon celu RPWN musi uprzednio otrzymać z WSD DLSzR /lub od oficera łącznikowego/ treść zadania naprowadzania grupy lotniczej, niezbędne dane o obiekcie /obiekciech/ działań, czas uderzenia, skład grupy oraz indeksy dowódcy i zastępcy dowódcy danej grupy.

Naprowadzanie odbywa się przy pomocy wykorzystania stacji radiolokacyjnej i środków łączności UKF. Po otrzymaniu zadania o naprowadzeniu określonej grupy samolotów na wskazany cel, wrysowuje się go na wskaźniku stacji radiolokacyjnej. Z chwili

lą nawiązania łączności z samolotami w powietrzu /przy pomocy radiostacji UKF/ oraz ustalenia na ekranie stacji radiolokacyjnej miejsca znajdowania się tych samolotów /na ekranie pojawia się ruchomy punkt świetlny stanowiący echo sygnałów odbitych od samolotów/ naprowadza się je w rejon celu. Dokładność naprowadzenia uzależniona jest od odległości celu od RPWN-u, wysokości lotu naprowadzanych samolotów, typu radiolokacyjnej stacji oraz stopnia natrenowania nawigatora naprowadzenia i waha się w granicach 1,5 - 5 km. Są to wielkości umożliwiające wzrokowe wykrycie celu i przy sprzyjających warunkach zaatakowanie go z pierwszego zajścia /bezpośrednio z trasy/.

4. Dowodzenie grupą lotniczą, wykonującą zadanie bezpośredniego wsparcia ZT wojsk lądowych

Mechanikę dowodzenia grupą lotniczą wykonującą zadanie bezpośredniego wsparcia działań pierwszorzutowego ZT wojsk lądowych z określonym udziałem w tym dowodzeniu dowódcy danego ZT można przedstawić na następującym przykładzie. Dowódca pierwszorzutowej DZ w zadaniu od dowódcy armii na forsowanie przeszkody wodnej został poinformowany o planowym udziale w tym przedsięwzięciu lotnictwa wsparcia, które jednoczesnym uderzeniem dwóch eskadr będzie obezwładniało dwie baterie artylerii polowej npla na przeciwległym brzegu danej przeszkody wodnej oraz otrzymał polecenie sprecyzowania

tego zadania dla lotnictwa poprzez określenie konkretnych obiektów i czasu działań. Zadanie o bezwładnienia dwóch baterii artylerii npla uzgodnione między dowódcą DLSzR i dowódcą armii zostało przekazane w postaci odpowiedniego rozkazu bojowego do jednego z pułków myśliwsko-szturmowych. W rozkazie tym dowódca pułku otrzymał obiekt /dwie baterie artylerii polowej/ rejon rozmieszczenia, cel działań, sposób wykonania zadania, siły wydzielone do wykonania tego zadania oraz sposoby zabezpieczenia działań, realizowane z wyższego szczebla.

Jednocześnie otrzymał niezbędne dane o OPL npla oraz został poinformowany, że konkretne obiekty uderzeń oraz czas wykonania zadania zostaną mu sprecyzowane w późniejszym terminie.

Po otrzymaniu zadania i przeprowadzeniu jego analizy dla określenia niezbędnych przedsięwzięć organizacyjnych, dowódca plmsz musi wypracować cały szereg brakujących elementów decyzji niezbędnych do wykonania zadania. Musi on zatem określić najbardziej właściwe środki rażenia, sposób atakowania, trasę i profil lotu, ugrupowanie bojowe na trasie i w rejonie celu, sposób dowodzenia oraz zabezpieczenia przed przeciwdziałaniem OPL npla, określić sposób startu i zbiórki, wyznaczyć wykonawców /które eskadry i w jakim składzie/ itp.

Po podjęciu decyzji dowódca pułku stawia zadanie bojowe wykonawcom /dowódcom eskadr w obecności personelu latającego tych eskadr/. Sztab pułku zgodnie z wytycznymi dowódcy organizuje zabezpie -

czenie działań bojowych, udziela niezbędnej pomocy eskadrom i kontroluje przygotowanie do działań. Po przeprowadzeniu przygotowania wyznaczone eskadry znajdują się w gotowości do wykonania zadania, czekając na konkretyzację obiektów oraz sygnał startu /lub czas uderzenia/.

W tym czasie dowódca DZ w oparciu o dane z różnych źródeł rozpoznania oraz niezbędne informacje i konkretne propozycje oficera łącznikowego podejmuje decyzje odnośnie wyboru konkretnych obiektów i czasu uderzenia lotnictwa. Oficer łącznikowy przekazuje te elementy na WSD DLSzR, WSD z kolei precyzuje zadanie wykonawcy. Po otrzymaniu czasu i obiektów uderzeń dowódca plmsz precyzuje dowódcom eskadr zadanie i podaje im czas startu. Następnie po wylocie wyznaczonej grupy /grup/w zależności od warunków lotu i możliwości środków radiotechnicznych utrzymuje łączność z dowódcą tej grupy w powietrzu. O ile przy braku łączności dowódcy pułku z grupą zaistnieje konieczność natychmiastowego przekazania szczególnie ważnej informacji czy rozkazu, wtedy dane te mogą być przekazywane z WSD DLSzR, z których dowódca grupy nawiązuje kontakt radiowy z chwilą zbliżania się grupy do rejonu zgrupowania wojsk wspieranej armii ogólnowojskowej. W określonym przez przełożonych punkcie trasy lotu dowódca grupy nawiązuje łączność z RPWN-em, który naprowadza grupę w rejon wyznaczonego celu, a w razie potrzeby zgodnie z poleceniem przełożonych przekazuje niezbędne informacje, lub nawet precelowuje grupę na inny obiekt.

Dowódca grupy dowodzi daną grupą w powietrzu , postępując przy tym zgodnie z wytycznymi i rozkazami przełożonych oraz komendami naprowadzenia RPWN-u. W wypadku zaistnienia nieprzewidzianych zmian w sytuacji bojowej czy atmosferycznej, wymagających natychmiastowego wniesienia poprawek w ustalony przez przełożonego porządek działań, dowódca grupy w powietrzu ma prawo, a nawet obowiązek zdecydować o zmianie niektórych elementów decyzji tego przełożonego dla wykonania postawionego zadania /np. w wypadku nieprzewidzianego obniżenia pułapu chmur w rejonie celu, uniemożliwiającego atakowanie z lotu nurkowego, dowódca grupy podejmuje decyzje zmniejszenia kąta nurkowania lub ataku z lotu poziomego/.

Z A K O Ń C Z E N I E

Taktyczny związek wojsk lądowych może korzystać z różnych form pomocy ze strony lotnictwa. Najczęstszą i najbardziej odczuwalną przez wojska ZT formą bezpośredniej pomocy jest bezpośrednie lotnicze wsparcie ogniowe, realizowane przez frontowe lotnictwo myśliwsko-szturmowe i myśliwskobombowe.

Zakres bezpośredniego lotniczego wsparcia ogniowego określonego związku taktycznego wojsk lądowych uzależniony jest przede wszystkim od roli jaką dany związek spełnia w całokształcie armijnej operacji oraz warunków w jakich wykonuje swo-

je zadania. Dlatego o zadaniach wykonywanych przez lotnictwo na korzyść ZT decyduje dowódca armii ogólnowojskowej /APanc/ w oparciu o własne rozeznanie w sytuacji, aktualne potrzeby związków taktycznych oraz fachowe rady i propozycje dowódcy DLSzR.

W określonych warunkach sytuacji, a szczegól - nie przy zwiększonej samodzielności działań taktycznego związku wojsk lądowych może dowódca A /APanc/ umożliwić dowódcy tego związku pewien udział w decydowaniu o wykorzystaniu wspierającego jego wojska lotnictwa. Będzie to dotyczyło głównie określenia konkretnych obiektów, czasu lub miejsca uderzenia lotnictwa co może dać w efekcie ściślejsze zgranie działań tego lotnictwa z manewrem i ogniem wojsk dywizji.

Zakres decydowania dowódcy ZT wojsk lądowych w stosunku do wspierającego lotnictwa określony przez dowódcę armii będzie uzależniony od realnych możliwości i warunków podejmowania określonych decyzji, od rodzaju i warunków działań bojowych /natarcie, obrona, działania w warunkach stosowania lub nie stosowania BMR/ oraz stopnia samodzielności działań dywizji.

We wszystkich sprawach związanych z działaniami lotnictwa, dowódca ZT może korzystać z fachowej pomocy oficera łącznikowego, który jednocześnie reprezentuje wobec dowódcy ZT interesy lotnictwa.

Efekt wspólnych działań lotnictwa i wojsk lądowych zależy nie tylko od opanowania metod pracy

i współpracy dowództw i sztabów organizujących i realizujących współdziałanie, lecz także od znajomości taktyki działań, organizacji, uzbrojenia i możliwości współpartnera oraz wzajemnego zrozumienia potrzeb.

Załącznik nr 1: "Ogólny schemat dowodzenia lotnictwem wspierającym ZT wojsk lądowych".

OPRACOWAŁ:

KIEROWNIK ZESPOŁU TAKTYCZNEGO
KATEDRY TAKTYKI LOTNICTWA

/-/ płk dypl. Jerzy GAJEWSKI

Wykonano w 150 egz.

Egz.nr 1-150 bibl.tajna
Wyk. płk Gajewski
Druk. OH, dn. 13.03.71r.
Nr ks. 0377/0634/WW
Kor. H.S.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Złota w Specjalnych
Nr ewid. 939307

